Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2012-299 d.d. 30 oktober 2012
(mr. R.J. Paris, voorzitter, mr. J.W.H. Offerhaus en mevrouw mr. A.M.T. Wigger, leden en mevrouw mr. M. Nijland, secretaris)

Samenvatting

Consument wilde zijn hypothecaire geldlening met daaraan verpande spaarverzekering omzetten in een aflossingsvrije lening zodat hij het kapitaal uit de spaarverzekering te gelde kon maken. Er lag echter beslag op de woning van Consument. De bank wilde alleen akkoord gaan met de omzetting als het beslag op de woning van Consument zou worden opgeheven. De Commissie volgt de bank in haar betoog dat beslaglegging een buitengewoon onzekere situatie schept en acht de gestelde voorwaarde niet onredelijk. Omdat de achterstanden op de hypothecaire geldlening en spaarverzekering opliepen, werd niet meer voldaan aan de voorwaarden voor NHG. Daarom heeft de bank ervoor gekozen de spaarverzekering af te kopen en de hypothecaire geldlening om te zetten in een annuïteitenhypotheek. De Commissie is van oordeel dat niet gezegd kan worden dat bank hiermee in strijd met haar zorgplicht heeft gehandeld.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:
- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het verzoek tot geschilbeslechting;
- het verweerschrift van Aangeslotene;
- de repliek van Consument; en
- de dupliek van Aangeslotene.

De Commissie stelt vast dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid en dat partijen het advies van de Commissie als bindend aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op vrijdag 21 september 2012. Daar zijn partijen verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

2.1. Op 1 september 2005 heeft Consument bij Aangeslotene een hypothecaire geldlening afgesloten ten bedrage van € 150.000,- met Nationale Hypotheek Garantie (hierna: NHG). Aan de hypothecaire geldlening was een spaarverzekering gekoppeld welke verpand was aan Aangeslotene.

2.2. Op de overeenkomst zijn van toepassing de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de X-bank 2005, de Algemene voorwaarden voor verpanding bij

particuliere geldleningen van de X-organisatie 1997 en de Algemene Bankvoorwaarden.
In artikel 18 sub a en b van de Algemene voorwaarden voor verpanding bij particuliere geldleningen van de X-organisatie 1997 is – voor zover relevant – het volgende bepaald:
"a. U bent verplicht om alle premies en kosten van de verzekeringen op tijd te betalen."
"b. Alleen de bank mag zolang het pandrecht bestaat alle door haar gewenste beschikkingshandelingen verrichten. Daaronder is begrepen het afkopen, belenen en/of premievrijmaken van polissen, het aanwijzen van begunstigden, en het ontvangen van alle uitkeringen op polissen en het daarvoor kwijting geven aan de uitkerende verzekeringsmaatschappijen. Voorzover nodig heeft u onherroepelijk volmacht verleend aan de bank om deze handelingen te verrichten. De bank mag ontvangen bedragen verrekenen met schulden van de debiteur aan de bank."

2.3. Begin 2009 is Consument in betalingsmoeilijkheden geraakt waardoor een achterstand is ontstaan in de verschuldigde premie voor de spaarverzekering.

2.4. Op 25 mei 2009 heeft de ex-partner van Consument in verband met een achterstand in de alimentatieverplichting beslag op de woning van Consument gelegd.

2.5. Omdat de premieachterstand op de spaarverzekering na verschillende aanmaningen niet werd aangezuiverd, heeft de verzekeraar haar op 31 augustus 2009 met terugwerkende kracht premievrij gemaakt per 1 april 2009.

2.6. Op 1 en 14 oktober 2009 hebben er gesprekken plaatsgevonden tussen Consument en een medewerker van Aangeslotene om de mogelijkheden te bespreken met betrekking tot het afkopen van de spaarverzekering. Consument was voornemens de afkoopwaarde aan te wenden voor de kosten van het beslag en de achterstand in de alimentatieverplichtingen. De NHG zou vervolgens vervallen en de lening zou worden omgezet in een aflossingsvrije lening. De betreffende medewerker was op dat moment echter niet op de hoogte van het bestaande beslag op de woning. Een week later heeft de medewerker aan Consument medegedeeld dat het beslag in elk geval eerst zou moeten worden opgeheven.

2.7. Enige tijd later is eveneens een achterstand ontstaan in de betaling van de door Consument verschuldigde hypotheeklasten.

2.8. Omdat de aflossingscomponent van de hypothecaire geldlening door het premievrij maken was vervallen, voldeed zij niet meer aan de voorwaarden voor NHG. Omdat het beslag niet opgeheven was en er ook achterstanden in de hypotheekbetalingen waren ontstaan heeft Aangeslotene de spaarverzekering per 1 april 2010 afgekocht en de hypothecaire geldlening omgezet in een annuïteitenhypotheek. De afkoopwaarde van de spaarverzekering van € 5.322,60 heeft Aangeslotene vervolgens aangewend om de achterstand op de hypothecaire geldlening aan te zuiveren.

3. Geschil

3.1. Consument vordert dat Aangeslotene wordt veroordeeld tot uitkering van het opgebouwde vermogen uit de spaarverzekering ten bedrage van € 5.322,60. Aan deze vordering legt Consument ten grondslag dat Aangeslotene in strijd met haar zorgplicht heeft gehandeld door de geldlening niet om te zetten in een aflossingsvrije

lening en het opgebouwde vermogen uit de spaarverzekering niet aan hem uit te keren.

3.2. Aangeslotene heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

4.1. De Commissie constateert dat Consument en Aangeslotene in oktober 2009 met elkaar in gesprek zijn getreden over de afkoop van de spaarverzekering. De hypothecaire geldlening zou dan worden omgezet in een aflossingsvrije lening en de NHG zou vervallen. De Commissie constateert tevens dat Aangeslotene akkoord kon gaan met de omzetting, onder de voorwaarde dat eerst het beslag op de woning van Consument zou worden opgeheven. Consument stelt zich op het standpunt dat Aangeslotene door het stellen van deze voorwaarde in strijd heeft gehandeld met haar zorgplicht. De Commissie overweegt als volgt.

4.2. Aangeslotene heeft gedurende de schriftelijke procedure en ter zitting voldoende toegelicht dat een beslaglegging een buitengewoon onzekere situatie schept en dat zij het onder deze omstandigheden te risicovol achtte de spaarverzekering af te kopen. De Commissie volgt Aangeslotene in haar betoog en een en ander geeft voor de Commissie geen aanleiding te veronderstellen dat Aangeslotene een onredelijke voorwaarde heeft gesteld. Dat de betreffende medewerker van Aangeslotene pas een week na het gesprek van het bestaande beslag op de hoogte was maakt dit niet anders.

4.3. Voorts constateert de Commissie dat Consument de achterstanden op de spaarverzekering en de hypothecaire geldlening heeft laten oplopen. Er werd dus geen vermogen opgebouwd in de spaarverzekering, hetgeen wel een voorwaarde voor NHG was. De Commissie acht Aangeslotenes onderbouwing van de keuze de spaarverzekering af te kopen en het vrijgevallen - en bovendien aan haar verpande - kapitaal af te lossen op de uitstaande geldlening en de geldlening om te zetten in een annuïteitenhypotheek dan ook alleszins redelijk; er was immers sprake van een achterstand op de hypothecaire geldlening welke zij hiermee kon aanzuiveren. Bovendien was zij hiertoe ook gerechtigd op grond van artikel 18 van de Voorwaarden.

4.4. Alles overziende kan niet gezegd worden dat Aangeslotene in strijd met haar zorgplicht heeft gehandeld. De Commissie ziet dan ook geen juridische grondslag voor toewijzing van de vordering.

5. Beslissing

De Commissie bepaalt bij bindend advies dat de vordering van Consument wordt afgewezen.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.